

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 23 kwietnia 2019 r.

ZP-KNPS.431.6.10.2019.EZ

Pani
Agnieszka Koźmińska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pieszycach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 19 lutego 2019 r. na podstawie art. 22 pkt 8, art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz Zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 50 z dnia 18 lutego 2019 r. zespół kontrolerów: Ewelina Zygmunt, Kierownik Oddziału Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej - przewodniczący kontroli i Helena Sławska, starszy inspektor wojewódzki - kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadził kontrolę doraźną w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pieszycach, zwanym w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem” lub „OPS”. Tematem kontroli była ocena organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontrolę doraźną przeprowadzono w związku ze skargą na organizację zajęć specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla dziecka z zaburzeniami psychicznymi. Zarzuty dotyczyły: a) poniesienia odpłatności za 16 godzin usług w październiku 2018 r., pomimo faktycznego wykonania 8 godzin tych usług; b) umniejszania pomocy należnej świadczeniobiorcy na rzecz organizacji pracy psychologa tj. wliczania do czasu trwania zajęć czasu przeznaczonego na dojazd psychologa do podopiecznego i z powrotem do domu; 3) podpisania realizacji zajęć w dniu, w którym zajęcia się nie odbyły tj. w dniu 4 grudnia 2018 r.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 października 2018 r. do dnia 19 lutego 2019 r.

Jednostką kieruje Pani Agnieszka Koźmińska zatrudniona na stanowisku Kierownika OPS w Pieszycach, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadanie w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 13 marca 2019 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieszycach w zakresie organizowania i świadczenia specjalistycznych dla usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla dziecka z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej finansowanych w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym (art. 50 ust. 4 ustawy). Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kwalifikacje osób świadczących te usługi, zasady i tryb ustalania i pobierania opłat za te usługi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.) - zwane dalej rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Na podstawie umowy nr OPS/5/2018 zawartej na czas określony od dnia 8 października 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczyła psycholog, która posiadała odpowiednie kwalifikacje i co najmniej półroczny staż, o którym mowa w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Koszt realizacji godziny specjalistycznych usług opiekuńczych, zgodnie z Zarządzeniem Kierownika Ośrodka nr 9/2018 z dnia 8 października 2018 r. w sprawie ustalenia kosztu odpłatności za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosił 100 zł za godzinę zegarową, liczoną jako faktycznie przepracowany czas w domu klienta, bez czasu dojazdu lub dojścia do miejsca zamieszkania klienta. Matka dziecka, któremu świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze nie była poinformowana, iż w cenę jednej godziny świadczonych usług wliczony jest dojazd do miejsca zamieszkania dziecka, bowiem nie przeprowadzono rozmowy

z Wnioskodawczynią w tym zakresie. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.) zwanej dalej „Kpa”, organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Tak więc organ prowadzący postępowanie był obowiązany do udzielenia Stronie wszelkich informacji wiążących się z załatwieniem danej sprawy administracyjnej. Chodzi tu zarówno o informacje o przepisach prawa materialnego i procesowego, z których wynikają uprawnienia i obowiązki stron mające wpływ na wynik sprawy, jak i o wyjaśnienia w zakresie sposobu interpretacji treści obowiązujących przepisów oraz wskazówki co do sposobu postępowania, który umożliwi zapobieżenie szkodzi mogącej wyniknąć z powodu nieznajomości prawa.

W skontrolowanej sprawie specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osoby z zaburzeniami psychicznymi udzielane były dla dziecka na wniosek jego matki. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Sytuację osobistą i rodzinną ustalono prawidłowo na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie wystawione przez lekarza psychiatrę o konieczności zapewnienia dziecku indywidualnych specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności w wymiarze 4 godzin tygodniowo. Dokumenty sporządzane w formie kopii poświadczone zostały za zgodność z oryginałem przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad. Wywiad środowiskowy sporządzony został terminowo, w sposób prawidłowy, na właściwym druku, zgodnym ze wzorem zawartym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Ustalając sytuację dochodową rodziny do dochodu wliczono świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób. Jednocześnie ustawa w tym samym artykule ust. 4 określa, iż do tak ustalonego dochodu nie wlicza się m.in. świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W toku kontroli wywiad został skorygowany i po ponownym przeliczeniu dochodu odpłatność za świadczone usługi nie uległa zmianie. Decyzję wydano z zachowaniem terminów wskazanych w Kpa. W sposób właściwy określała elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 Kpa tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji.

W decyzji wskazano zakres specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmujący, zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Odpłatność za świadczone usługi opiekuńcze ustalono w wysokości 3,5% pełnego kosztu usługi, co stanowiło kwotę 3,50 zł za jedną godzinę usługi. W decyzji wskazano całkowity koszt usługi za jedną godzinę i zaznaczono, iż odpłatność będzie naliczana na podstawie karty pracy specjalisty. Sposób doręczenia decyzji były zgodny z art. 39 i art. 46 Kpa. W udostępnionych miesięcznych kartach czasu pracy specjalisty, podpisanych przez osobę wykonującą świadczenia i osobę wnioskującą o te usługi potwierdzono liczbę godzin usług faktycznie wykonanych w poszczególnych dniach października 2018 r. (16 godzin), listopada 2018 r. (8 godzin) oraz grudnia 2018 r. (7 godzin).

Wypłata wynagrodzenia dla osoby świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze odbywała się na podstawie ww. miesięcznych kart czasu pracy potwierdzających wykonanie usługi. Gmina Pieszyce po raz pierwszy w 2018 r. rozpoczęła świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, wobec powyższego nie zdażyła jeszcze wypracować procedur nadzoru nad świadczonymi usługami. Bieżący nadzór nad świadczeniem usług pełnił pracownik socjalny z rejonu, gdzie zamieszkiwała rodzina objęta świadczeniem i pozostawał w stałym telefonicznym kontakcie z matką dziecka. Z uwagi na charakter świadczonych usług

tn. usług objęte zostało dziecko, Wnioskodawczyni była obecna podczas świadczenia przedmiotowych usług i nie zgłaszała żadnych problemów, ani uwag w tym zakresie.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) opiekun dziecka nie został poinformowany co wliczone jest w cenę jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 2) do dochodu wliczono świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Należy i wyczerpująco informować strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Czuwać nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielać im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Podstawa prawna: art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie

2. Ustalając dochód rodziny do świadczeń z pomocy społecznej nie wliczać m.in. świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508, ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Pani Dorota Konieczna-Enozel
Burmistrz Pieszyc
2. a/a

NIE RÓWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

E. Zygunt
Ewelina Zygunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dariusz Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

